

Izveštaj o rezultatima istraživanja „Stavovi mladih o studiranju na Beogradskom univerzitetu“

BEOGRAD
Maj 2023.

Sadržaj

Metodologija istraživanja.....	3
Rezultati istraživanja.....	4
Pol.....	4
Fakulteti.....	4
Stepen studija.....	5
Regioni.....	5
Finansije.....	6
Studentski smeštaj.....	9
Menza.....	10
Studentska poliklinika.....	13
Nastava nakon pandemije.....	14
Zaposlenje i praksa.....	15
Sportske aktivnosti.....	18
Najveći problemi.....	20
Studentski parlament.....	20
Pitanja za Ministarstva.....	21
Zaključak.....	22

Metodologija istraživanja

Studenti II godine Fakulteta političkih nauka sproveli su istraživanje pod nazivom „Stavovi mladih o studiranju na Beogradskom univerzitetu.“ Cilj istraživanja bilo je upoznavanje sa mišljenjima i stavovima studenata i studentkinja sa Beogradskog univerziteta o studiranju. Mladi su u istraživanju imali priliku da se izjasne o uslovima života u studentskim domovima, korišćenju menzi, finansijskim problemima, kao i o drugim izazovima sa kojima se tokom svojih studija suočavaju. Studiranje samo po sebi donosi brojna pitanja i izazove za mlade studente. Uz to, prethodan period su obeležili mnogi događaji koji su imali uticaj na mnoge aspekte svakodnevnog života, pa tako i mladih koji studiraju na Beogradskom univerzitetu. Nas je zanimalo kako i u kolikoj meri je sve to uticalo na studente na Beogradskom univerzitetu i kako oni gledaju na te probleme i izazove.

Shodno tome, pre samog početka istraživačkog procesa postavili smo jasan hipotetički okvir koji želimo da ispitamo.

Opšta hipoteza - Studenti Beogradskog univerziteta suočavaju se sa brojnim izazovima kao što su uslovi života u studentskim domovima, uticaju inflacije na svakodnevni život i usklađivanje studija i vannastavnih aktivnosti. Iz ove opšte hipoteze želeli smo da ispitamo i sledeće posebne hipoteze.

Posebna hipoteza 1 - Uslovi života u studentskim domovima i ishranom u studentskim menzama nisu na zadovoljavajućem nivou.

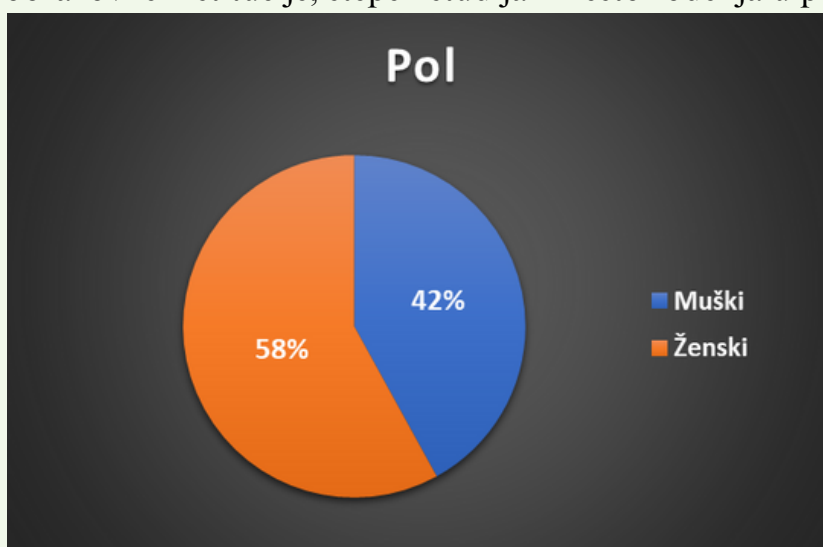
Posebna hipoteza 2 - Usled inflacije studenti imaju sve više finansijskih poteškoća po pitanju pronalazjenja stanova i života u Beogradu.

Posebna hipoteza 3 - Studenti zbog uslova studiranja imaju problema da usklade svoje studije sa vannastavnim aktivnostima poput sportskih i poslovnih angažmana.

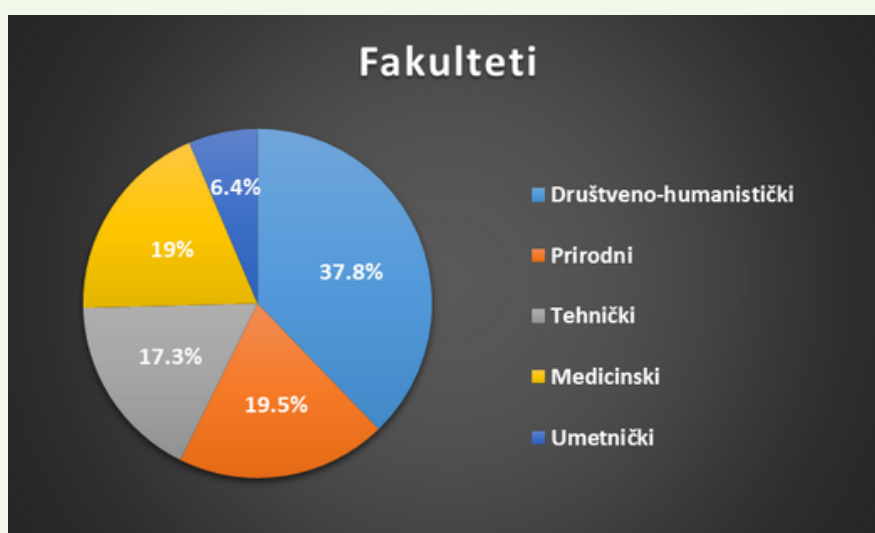
Realizacija ovog istraživanja sprovedena je primenom kvantitativne metode u vidu online ankete. Za prikupljanje podataka korišćen je Google upitnik sačinjen od 26 pitanja zatvorenog, otvorenog i mešovitog tipa. Podatke smo prikupljali u periodu od 24.04.2023. do 08.05.2023. godine, a ispitanici su bili mladi iz svih delova Republike Srbije kao i mladi iz inostranstva, a koji su studenti/studentkinje osnovnih, master ili doktorskih studija ili su završili neke od ovih nivoa studija na Beogradskom univerzitetu. Realizacija ovog istraživanja imala je za cilj da se na osnovu dobijenih kvantitativnih podataka omogući sve obuhvatnija analiza istraživanja, a sve kako bi se utvrdili i dopunili podaci dobijeni putem prethodne realizacije istraživanja primenom kvalitativnih metoda.

Rezultati istraživanja

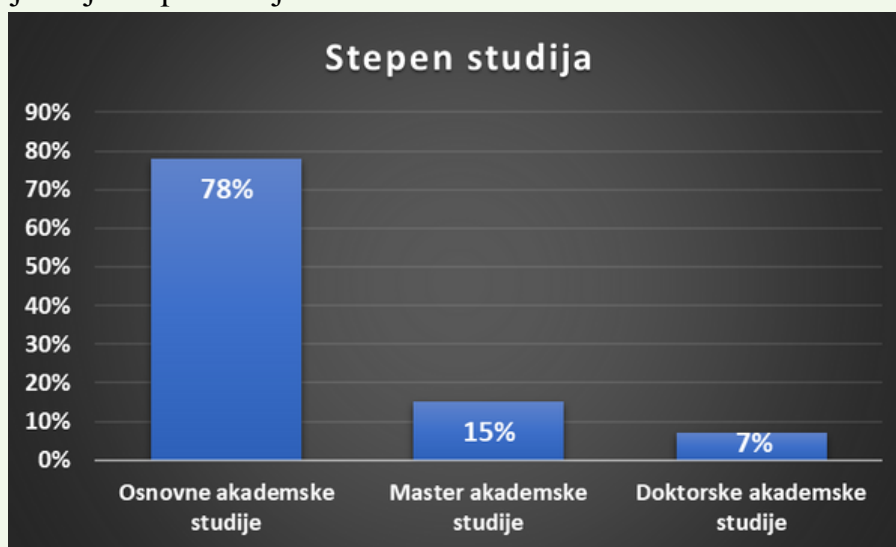
Prvih nekoliko pitanja u ovom istraživanju odnosilo se na opšte informacije o ispitanicima. Od ukupnog broja ispitanika koji je učestvovao u istraživanju, ženski pol bio je zastupljeniji sa 58% ispitanika, dok je drugi deo odnosno muških ispitanika bilo ukupno 42%. Veoma važna napomena koja se odnosi na pitanja opšteg tipa, jeste to da su kategorije učesnika ovog istraživanja određene po unapred utvrđenoj metodologiji prateći analizu dostupnih podataka, kada su pol, visokoobrazovne institucije, stepen studija i mesto rođenja u pitanju.

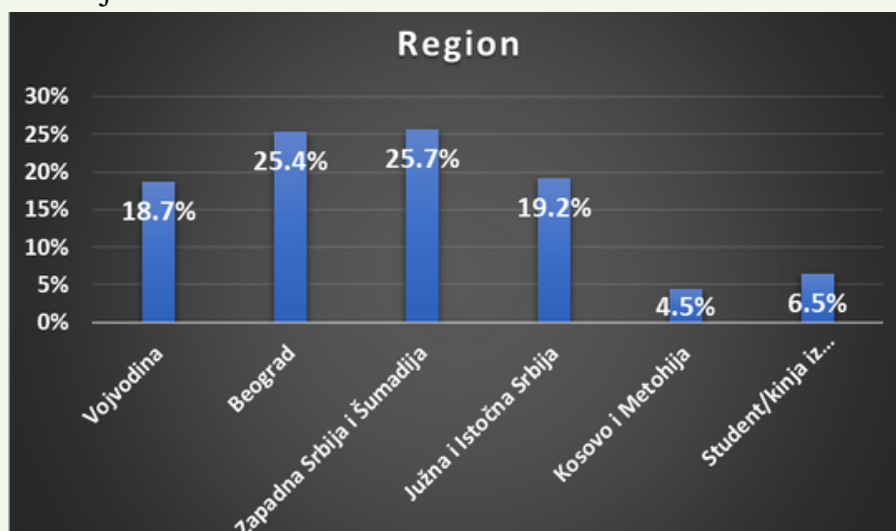
Prema odgovorima na kom fakultetu ili višoj školi pri Univerzitetu u Beogradu studiraju studenti koji su učestvovali u istraživanju, podaci pokazuju da je najviše upitnika popunjeno od strane studenata koji studiraju na visokoobrazovnim ustanovama iz oblasti društveno-humanističkih nauka, njih 37.8%. Nakon njih najbrojniji su bili odgovori studenata koji studiraju u oblasti prirodnih nauka 19.5%, dok je sa tehničkih visokoobrazovnih ustanova bilo 17.3% ispitanika. Sa ustanova iz oblasti medicinskih nauka upitnik je popunilo ukupno 19%, dok je najmanje bilo odgovora od strane studenata sa umetničkih fakulteta, njih 6.4%.

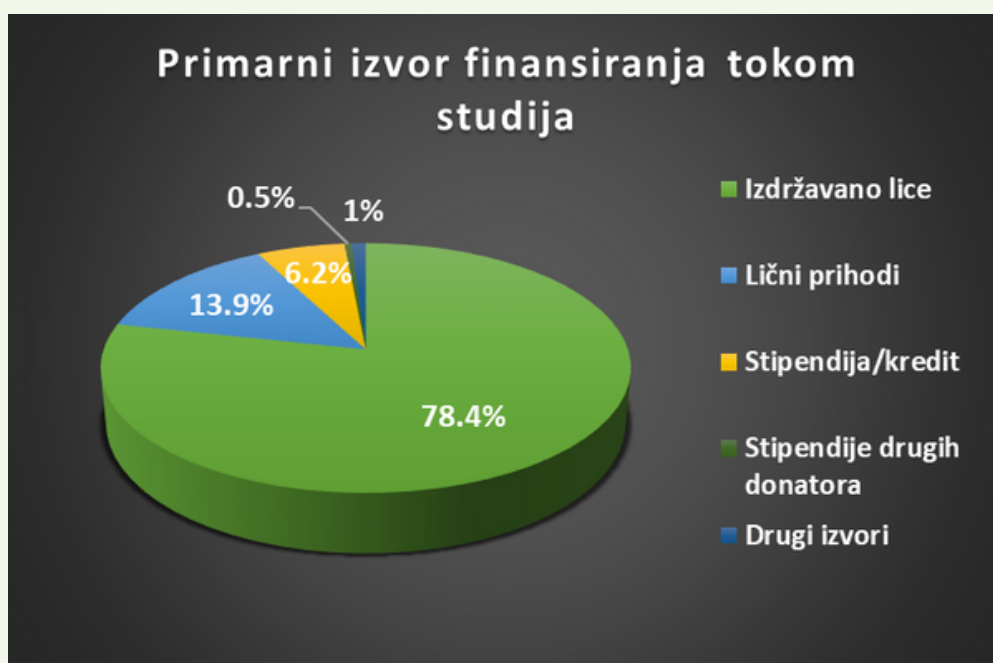
Kada je reč o obrazovnom status ispitanika, postojalo je šest kategorija: student osnovnih akademskih studija, završene akademske studije, student master studija, završene master studije, student doktorskih studija i završene doktorske studije. Namera je bila da obuhvatimo različite obrazovne nivoe kako bismo uvideli diferenciranost razmišljanja studenata. Najbrojniju kategoriju predstavljali su student osnovnih studija, 78% od ukupnog broja svih ispitanika, dok su kao druga najbrojnija kategorija bili studenti master studija, tačnije njih 15%. U istraživanju je učestvovalo 7% studenata doktorskih studija. Studenti koji su završili studije pripojeni su kategorijama studija koje su poslednje završili.

Što se tiče regiona iz kog dolaze ispitanici, težili smo da obuhvatimo teritoriju čitave Republike Srbije, prateći najčešće primenjivanu regionalnu podelu kada je realizacija istraživanja javnog mnjenja u pitanju. Pored ispitanika koji su iz Srbije, u istraživanje smo uključili i stavove studenata iz inostranstva, a koji studiraju na Beogradskom univerzitetu. Najveći broj ispitanika bio je sa teritorije Zapadne Srbije i Šumadije, gde je upitnik popunilo 25.7% ispitanika. Nešto sličan procenat studenata bio je i iz Beograda, gde je anketu popunilo 25.4% ispitanika. Zatim, slede region Južne i Istočne Srbije, sa 19.2% ispitanika i sa približnim procentom region Vojvodine gde je 18.7% studenata popunilo upitnik. Studenti iz inostranstva se nalaze na pretposlednjem mestu sa 6.5% ispitanika, dok je procenat ispitanika koji su popunili upitnik a dolaze sa Kosova i Metohije ukupno 4.5% njih.

Prvo od pitanja koje je usledilo posle opštih pitanja odnosilo se na izvore finansija studenata tokom studija. Ubedljivo najveći procenat učesnika, njih čak 78.4% istaklo je da pripada grupi izdržavanih lica od strane roditelja/staratelja. Drugi po brojnosti bili su studenti koji izvor finansija stiču iz ličnih prihoda kao što su plata, ušteđevina, nasledstvo i slični prihodi, njih je bilo 13.9%. Svega 6.2% ispitanika istaklo je da im je primaran izvor finansija tokom njihovih studija stipendija/kredit, dok je još 0.5% istaklo da im je primarni izvor stipendija od drugih donatora. Sa znatno nižim brojem, od svega 1% su studenti koji koriste druge izvore finansija. Na osnovu ovih podataka možemo jasno zaključiti da su studenti na Beogradskom univerzitetu u velikoj meri lica koja su izdržavana lica od strane roditelja/staratelja, što ne treba da nas začudi, jer veliki broj njih tokom studija ne radi, jer im je teško da usklade posao i obaveze na fakultetu. Uzgred, najveći procenat su studenti osnovnih studija koji su popunili anketni upitnik, a uglavnom su pretpostavke da se od master studija studenti više opredeljuju za traženjem plaćenih praksi i poslova.

U delu pitanja o finansijama, interesovalo nas je koliko iznose mesečni izdaci studenata. Zbog same analize u ove troškove smo ubrojali troškove za smeštaj, hranu, knjige i druge troškove, dok troškove školarine nismo uključivali. Podaci pokazuju da najveći broj studenata na mesečnom nivou izdvaja od 10.001 do 20.000 dinara, što je bio odgovor skoro svakog četvrtog ispitanika, odnosno njih 24.7%. Nešto više sredstava odnosno od 20.001 do 30.000 dinara za svoje mesečne troškove izdvaja 23% ispitanika. Da im je za život tokom studija dovoljno i manje od 10.000 dinara na mesečnom nivou kao odgovor je izabralo 18.7% studenata. Iznose od 30.001 do 40.000 dinara kao svoj odgovor izabralo je 15.7% ispitanika, dok je najviše ponuđene iznose koje potroše na mesečnom nivou tokom studija odnosno od 40.001 do 50.000 dinara istaklo 9.1% ispitanika, a da troše više od 50.000 dinara mesečno bio je odgovor 8.8% studenata u ovom istraživanju.

Podaci pokazuju da je daleko više studenata koji izdvajaju manje od 30.000 dinara na mesečnom nivou tokom svojih studija, u odnosu na one koji izdvajaju više od ovog iznosa. Ovo nam ukazuje na nekoliko stvari. Prvo, to što je više studenata koji izdvajaju manje sredstava govori nam da zbog finansijske situacije oni nemaju mogućnost i da potroše više od tih iznosa. S druge strane, značajan procenat ispitanika je na pitanje smeštaja kao odgovor istaklo odgovore da žive u studentskom domu ili sa roditeljima/starateljima. To dovodi do zaključka da ovi ispitanici vrlo verovatno nemaju ili imaju vrlo male mesečne troškove koje izdvajaju za potrebe pokrivanja troškova stanovanja. Ovo je posebno važno istaći s obzirom na veoma visok nivo cena stanovanja koje su poslednjih meseci aktuelne u Beogradu i u Srbiji.

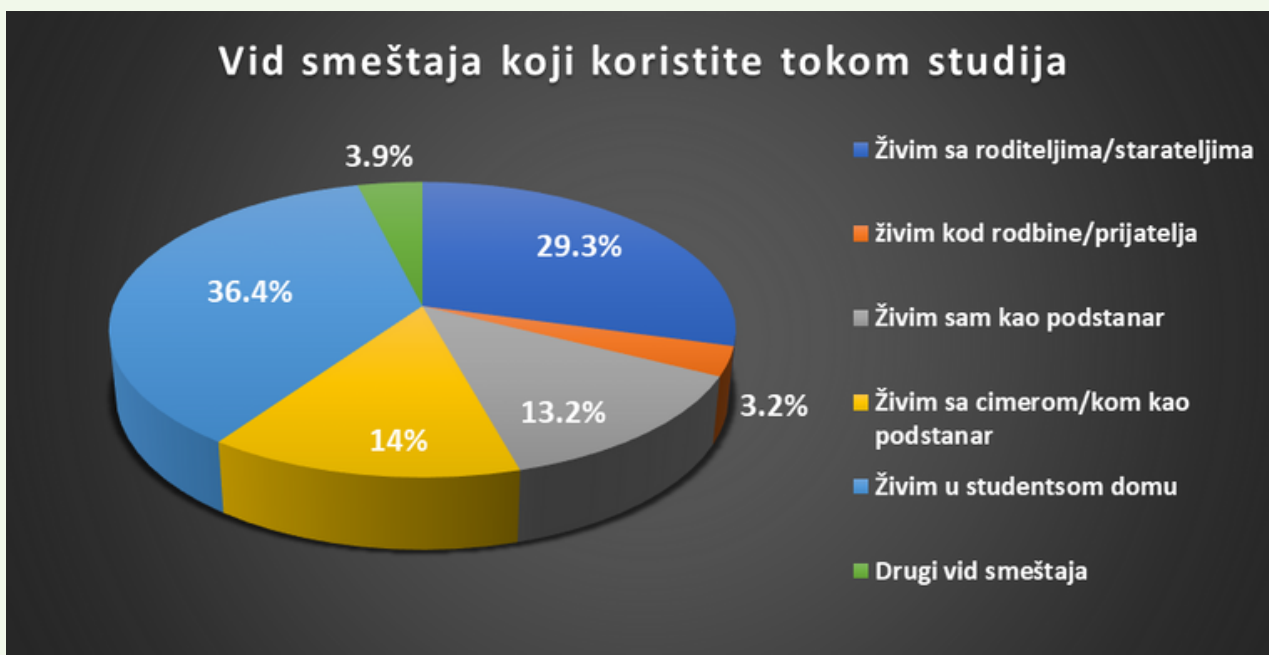
Kada je reč o finansijskom opterećenju studiranja, odgovori u 3 od 4 kategorije ponuđenih odgovora skoro identičnog broja odgovora ispitanika. Najveći broj njih je skoro 1/3, tačnije 30% učesnika istakao je da trpe veliko finansijsko opterećenje tokom svojih studija. Pored njih još 29.1% reklo je da ponekad trpi finansijsko opterećenje. Da studije stvaraju delimično finansijsko opterećenje, kao odgovor izabralo je 28.1% studenata Beogradskog univerziteta. Najmanji broj ispitanika, njih 12.8%, kažu da studiranje nije finansijsko opterećenje za njih i njihov budžet. Na osnovu odgovora studenata po ovom pitanju, možemo da vidimo da je daleko veći broj onih studenata koji kroz studiranje doživljava neki stepen finansijskog opterećenja. Ovo jasno ukazuje na činjenicu da je mnogim studentima potreban veći iznos finansijskih sredstava tokom studija, kako bi sa što manje opterećenja iste završavali.

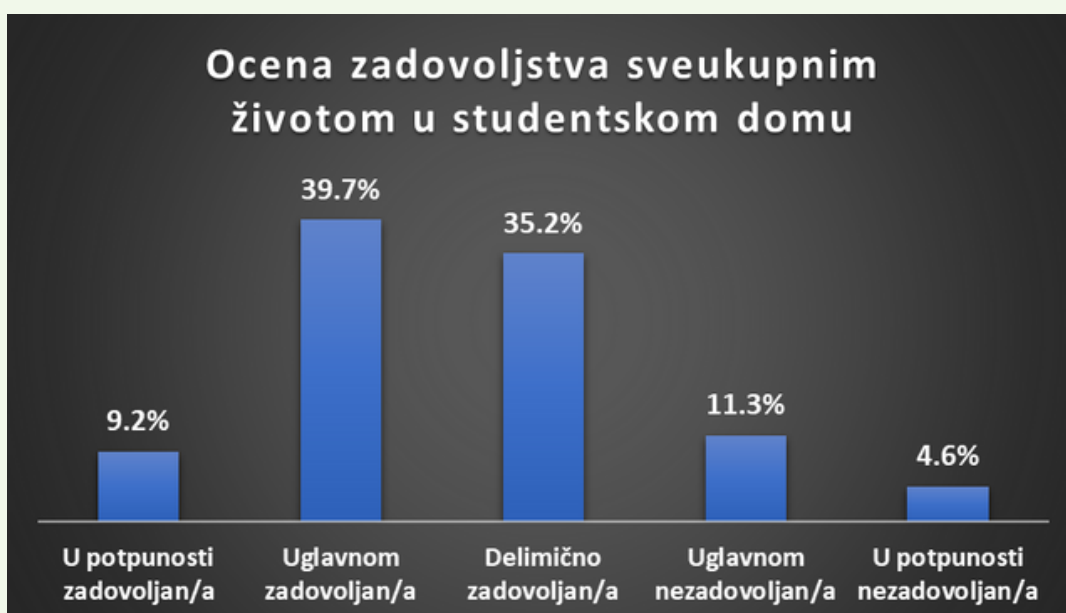
U pogledu kredita i stipendija, kao i njihovog iznosa, preko polovine studenata, tačnije 64.9% njih, zastupa mišljenje da u Srbiji trenutno ima malo kredita i stipendija, a uz to i da njihov iznos nije dovoljan. Zatim, imamo i 13.8% ispitanika koji su se izjasnili da studentskih kredita i stipendija ima malo, ali da je ipak taj iznos dovoljan za potrebe studenata. S druge strane, procenat od 18.1% ispitanika, smatra da kredita i stipendija ima dovoljno, ali da iznos istih nije dovoljan da zadovolji potrebe studenata. Najmanji procenat studenata, njih 3.2%, smatra da ima dovoljno kredita i stipendija, kao i da je njihov iznos dovoljan. Zbirno gledano preko 3/4 ispitanika smatra da u Srbiji trenutno ima nedovoljno kredita i stipendija koje su namenjene studentima, ne uzimajući to što se njihovi stavovi razlikuju u pogledu trenutnog iznosa. Ako uporedimo ove podatke sa odgovorima na prethodno pitanje, na osnovu dodatnih analiza možemo zaključiti da oni kojima studije predstavljaju određeni vid finansijskog opterećenja su i stava da je u Srbiji nedovoljan broj kredita i stipendija.

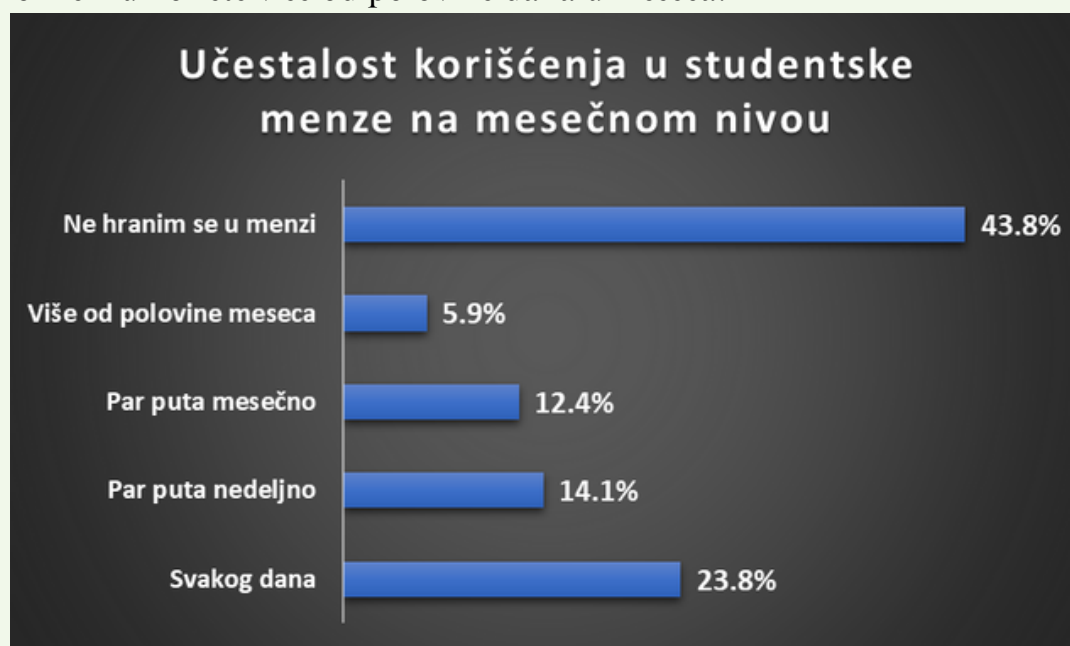
S obzirom na to da studenti koji studiraju na Beogradskom univerzitetu dolaze iz različitih krajeva ili država, a sa druge strane ima i onih koji su iz Beograda, interesovalo nas je koji tip smeštaja koriste tokom svojih studija. Najveći procenat ispitanika u istraživanju, njih nešto preko 1/3, kao odgovor su naveli da koriste usluge života u studentskim domovima. Odmah zatim kao najbrojniji odgovor izdvaja se da ispitanici, njih 29.3% živi sa roditeljima ili starateljima tokom studija. Na ovaj procenat se nadovezuje oko 3.2% ispitanika koji žive kod rodbine ili prijatelja, što su bili odgovori ispitanika koji su poreklom van Beograda. Preko 1/4 ispitanika kao tip smeštaja tokom studija istaklo je odgovor da su podstanari. Od tog procenta 14% njih je koji su naveli da žive sa cimerom/kom kao podstanari, a nešto malo manji procenat, tačnije 13.2% ispitanika kao odgovor su naveli da žive sami kao podstanari. Na kraju oko 3.9% ispitanika istaklo je da koristi neki od drugih vidova smeštaja tokom svojih studija.

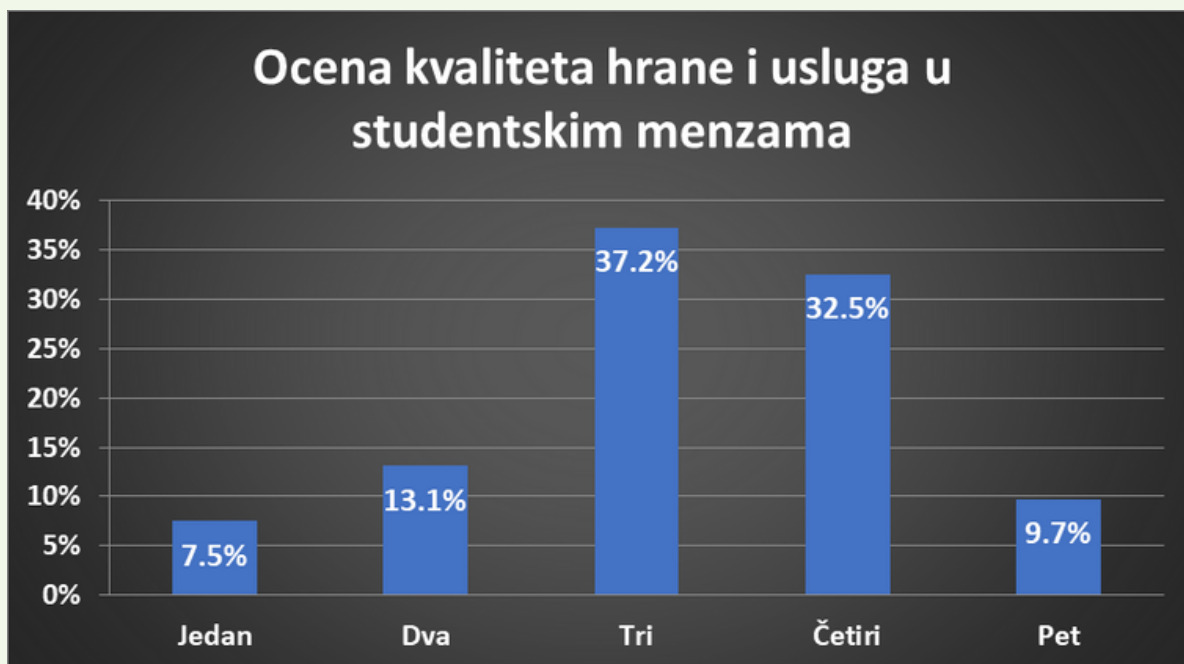
Ispitanici koji su odgovorili na prethodno pitanje da su u nekom trenutku živeli u studentskom domu ili trenutno žive, ocenjivali su i svoje zadovoljstvo sveukupnim životom u tim objektima. Tako je 39.7% ispitanika reklo da su uglavnom zadovoljni, što bi prema ovoj skali predstavljalo ocenu 4. Nešto manji broj njih istakao je da su delimično zadovoljni, tj. 35.2% njih je dalo ocenu 3. Za njima se nalaze studenti koji tvrde da su uglavnom nezadovoljni, njihov procenat iznosi 11.3%, dok je procenat onih koji su u potpunosti nezadovoljni 4.6%. Na kraju tu je i 9.2% ispitanika koji su istakli da su u potpunosti zadovoljni uslugama i životom u studentskim domovima u Beogradu. Na osnovu ovih odgovora, tj. ocena od strane studenata koji su nekada živeli ili i trenutno žive u studentkim domovima, možemo zaključiti da su u najvećoj meri uglavnom ili delimično zadovoljni životom u studentskom domu te da njihovi odgovori na ovoj skali više naginju ka višim ocenama.

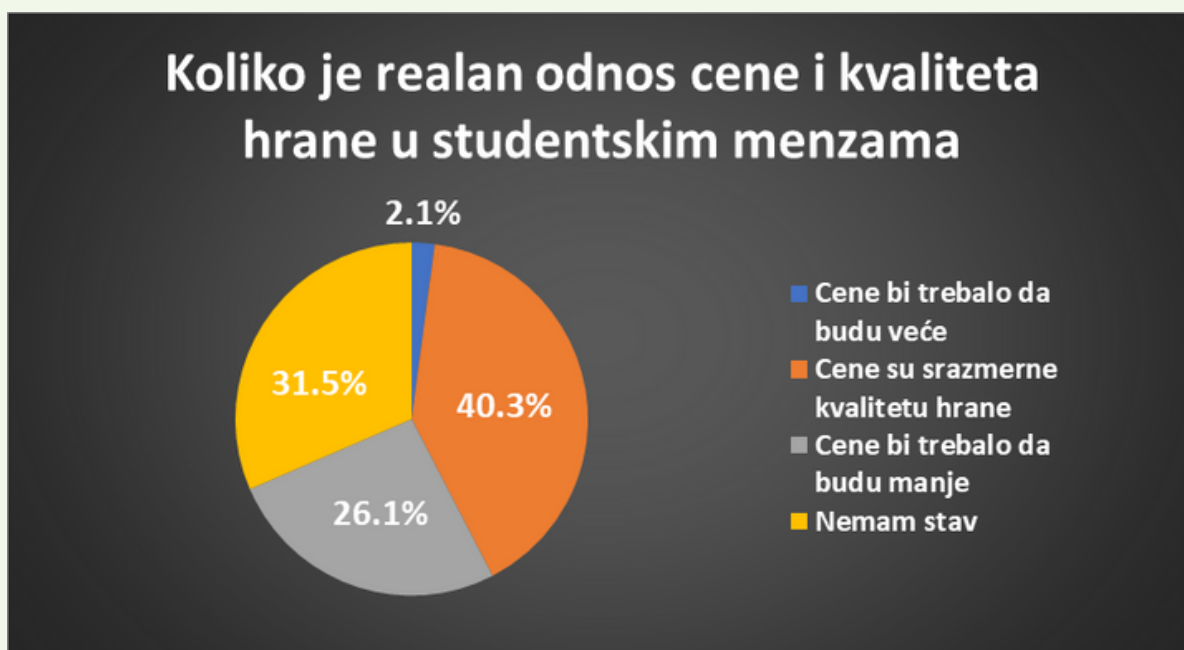
Posle pitanja o uslugama života u studentskom domu, usledila su pitanja koja su se odnosila na usluge studentske menze. Na pitanje koliko se često, na mesečnom nivou hrane u menzi, studenti su dali sledeće odgovore. Od ukupnog broja ispitanika, čak 43.8% njih je istaklo odgovor da se ne hrane u studentskim menzama. To su u najvećoj meri bili ispitanici koji žive sa roditeljima/starateljima ili kod rodbine ili su pak podstanari. S druge strane, blizu 1/4 ispitanika izjasnio se kako svakog dana koristi usluge menze, tačnije njih 23.8%. Da par puta nedeljno koriste usluge ishrane u menzi kao odgovor izabralo je 14.1% ispitanika, a nešto manji broj ispitanika, odnosno njih 12.4% menzu posete par puta u mesecu. Na kraju, 5.9% ispitanika se izjasnilo kako menzu koriste više od polovine dana u mesecu.

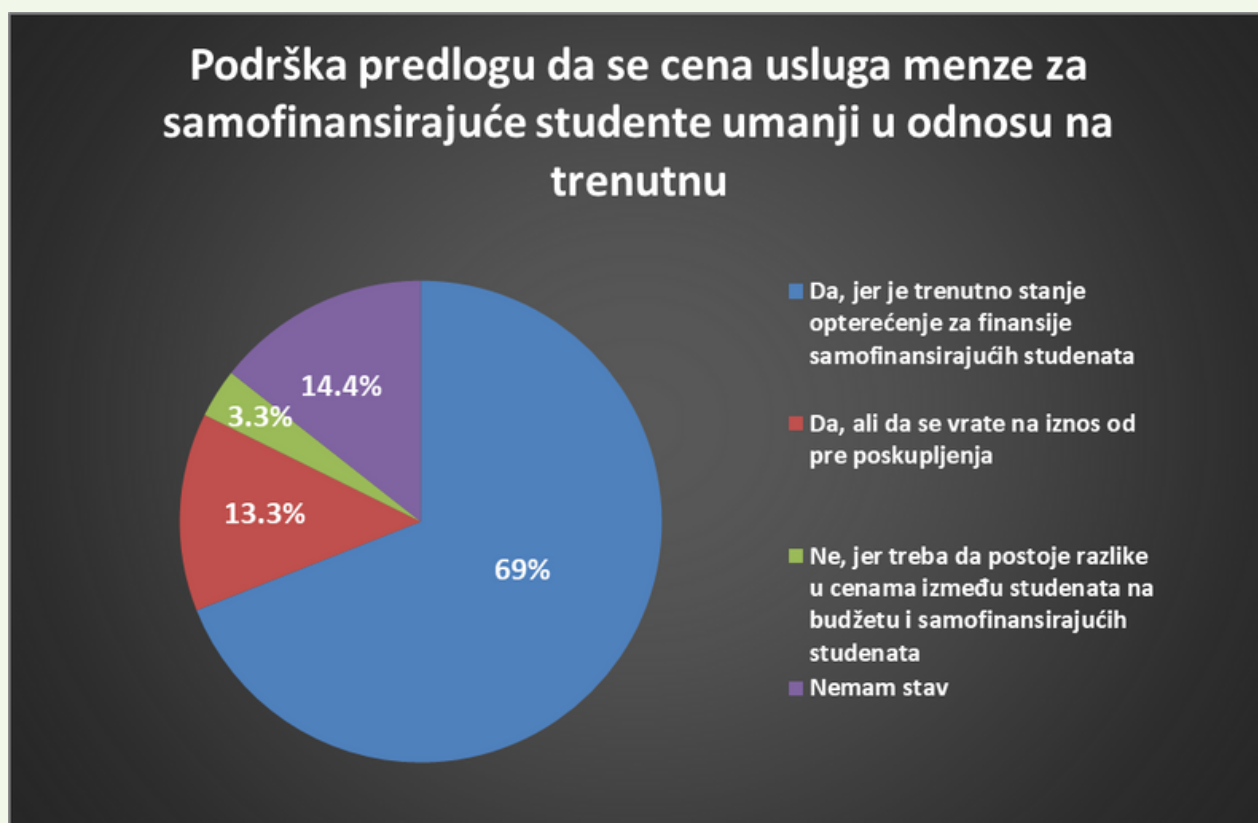
Što se tiče zadovoljstva studenata kvalitetom pružene hrane i usluga koje se dobijaju u menzama u Beogradu, na skali od 1 do 5, ispitanici su se izjašnjavali na sledeći način. Najveći broj učesnika dao je srednju ocenu 3, tačnije njih 37%. Ništa manji broj ispitanika njih 1/3, tačnije 32.5% ispitanika, kvalitet hrane i usluga ocenilo je visokom ocenom 4 na ponuđenoj skali. Sledeća ocena po učestalosti bila je prelazna ocena 2, što je bio izbor 13.1% ispitanika. Sa najvišom ocenom 5 izjasnilo se skoro 10% korisnika menze, dok je naspram ove, najnižu ocenu na skali u oceni kvaliteta hrane i usluga dalo 7.5% ispitanika. Prateći to da je najveći broj ispitanika po ovom pitanju dao ocene 3 i 4 i sama prosečna ocena shodno tome je na sredini te tako iznosi 3.24%. Zaključujemo da je blizu 3/4 ispitanika, odnosno korisnika hrane i usluga u studentskim menzama u Beogradu, a koji su učestvovali u ovom istraživanju zadovoljno ili vrlo zadovoljno kvalitetom koji im menza svakodnevno nudi. Samim tim možemo zaključiti i da su studenti u najvećoj meri pre zadovoljniji kvalitetom koji pružaju studentske menze. Zanimljivo je i poređenje ocene kvaliteta života u studentskim domovima naspram pruženih usluga u studentskim menzama, gde na osnovu prosečnih ocena možemo primetiti da je u blagoj prednosti zadovoljstvo kvalitetom života u studentskim domovima.

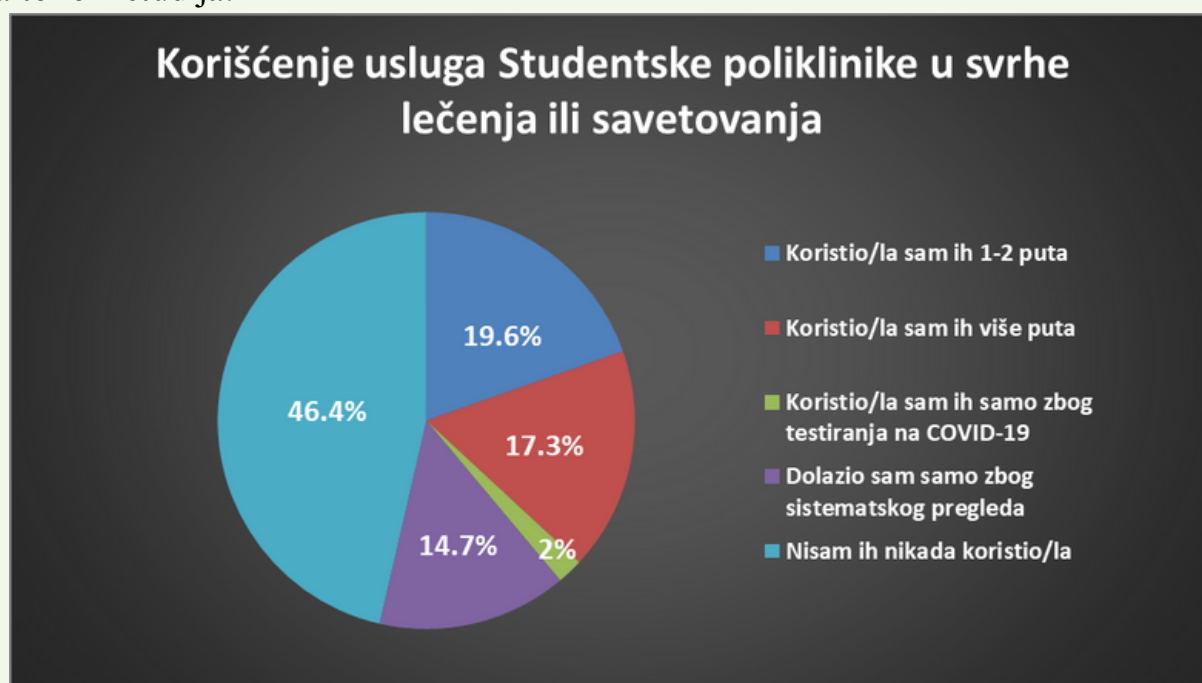
Na pitanje da li je realan odnos cene i kvaliteta hrane, studenti koji su korisnici studentskih menzi imaju sledeća mišljenja. Najveći deo njih, stava je da su cene srazmerne sa kvalitetom, što je stav 40.3% ispitanika. Odmah za njima, 31.5% ispitanika nema stav o korišćenju usluga u studentskim menzama, što svakako predstavlja studente koji su na prethodna pitanja istakli da se ne hrane u ovim objektima. Nešto preko 1/4 ispitanika, tačnije 26.1% studenata, pripada grupi onih koji misle da bi cena hrane u studentskim menzama trebala da bude manja naspram trenutne. Na kraju najmanji broj korisnika, svega njih 2.1% smatra da su cene veće u odnosu na dobijen kvalitet hrane koji se pruža u studentskim menzama. Prema ovim podacima može se primetiti da je veći broj ispitanika tačnije skoro 2/5 njih, stava da je odnos cene i kvaliteta hrane srazmeran cenama u studentskim menzama, te da je procenat manji u odnosu na procenat ispitanika koji smatraju da je odnos cene i kvaliteta nesrazmeran i da je cene potrebno smanjiti.

Poslednje pitanje vezano za studentske menze odnosilo se na to da li bi studenti podržali predlog da se cena korišćenje usluga u studentskim menzama za samofinansirajuće studente umanju u odnosu na trenutnu. Veliki procenat studenata, čak njih 69% istaklo je da trenutne cene usluga u studentskim menzama predstavljaju finansijsko opterećenje za samofinansirajuće studente i da bi shodno tome oni podržavali predlog da se one umanje za ove studente. Da su saglasni da je potrebno umanjiti cene usluga u studentskim menzama za samofinansirajuće studente, saglasno je još 13.3% studenata, ali oni smatraju da te cene ne treba izjednačavati sa cenom usluga koja se pruža za studente koji su na budžetu, već da cene vrate na iznose od pre poskupljenja. Veoma mali procenat 3.3% učesnika istraživanja istakao je da nema potrebe da se cene umanjuju, jer kako kažu, potrebno je da postoji razlika u cenama usluga u studentskim menzama za studente koji su na budžetu i one koji su samofinansirajući studenti. Nemali procenat od 14.4% učesnika istakli su da nemaju stav po ovom pitanju. Možemo da zaključimo da zbirno gledano 82.3% studenata koji su učestvovali u ovom istraživanju smatra da je neophodno u nekoj meri umanjiti cene usluga u studentskim menzama, jer bi to dovelo do finansijskog olakšanja studija samofinansirajućim studentima.

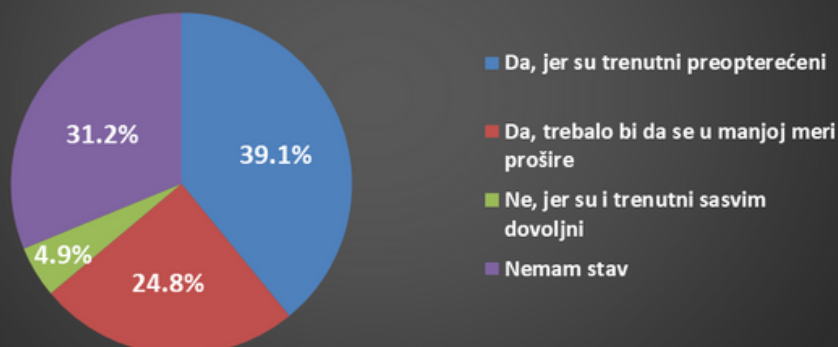

Kada je reč o Studentskoj poliklinici koja je dostupna u svrhe lečenja i savetovanja za studente na Beogradskom univerzitetu, skoro polovina svih učesnika istraživanja, tačnije njih 46.4% istaklo je da nikad nije koristilo usluge Studentske poliklinike. Što se tiče ostalih odgovora, 19.6% studenata iz ovog istraživanja je koristilo usluge poliklinike 1 do 2 puta, dok je više od 2 puta usluge ove ustanove koristio nešto manji procenat studenata, tačnije njih 17.3%. Da je ustanovu Studentske poliklinike koristilo samo zbog obaveznih sistematskih pregleda, kao odgovor je izabralo 14.7% ispitanih. U doba COVID-19 virusa 2% studenata je koristilo usluge poliklinike radi testiranja. Dobijeni podaci nam ukazuju da veliki broj studenata nije koristio usluge Studentske poliklinike, međutim to delom može biti i iz razloga što nije bilo potrebe za posetom ove ustanove zarad lečenja ili dobijanja saveta. S druge strane, taj broj je još veći kada im se pridodaju i studenti koji su usluge ove ustanove koristili samo za potrebe redovnih sistematskih pregleda tokom studija.

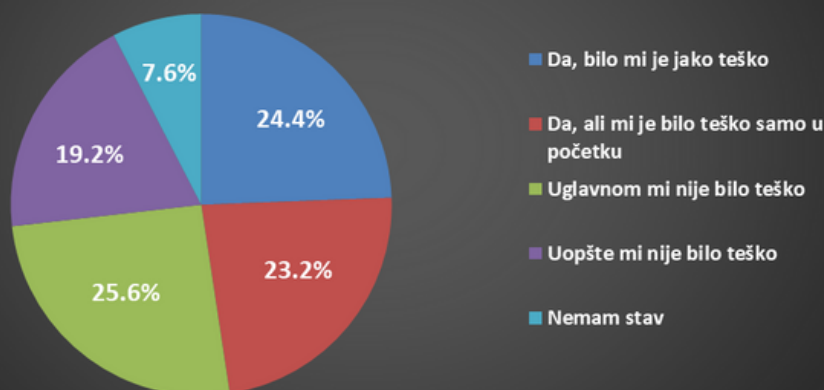
Takođe, zanimalo nas je šta studenti misle o potencijalnom uvećanju zdravstvenih kapaciteta za potrebe lečenja i savetovanja studenata sa Beogradskog univerziteta. Da dobijene podatke možemo povezati sa odgovorima na prethodno pitanje pokazuje to što je 31.2% ispitanih reklo da nema stav na ovu temu, što je vrlo verovatno posledica toga da nisu odlazili ili koristili usluge ove zdravstvene ustanove. Nasuprot njima, većina njih od skoro 2/5 ispitanih, tačnije 39.1% ispitanika smatra da su sistemi u ovoj ustanovi preopterećeni i zalažu se za uvećanje postojećih kapaciteta. Skoro 1/5 ispitanih, odnosno njih 24.8% smatra da je potrebno da se trenutni kapaciteti uvećaju u manjoj meri. Naspram ovih odgovora oko 4.9% ispitanih po ovom pitanju smatra da su trenutni kapaciteti zadovoljavajući za studente i da ih ne treba uvećavati. Zaključujemo da se više od polovine studenata, odnosno njih 63.9% zalaže za neki vid uvećanja trenutnih zdravstvenih kapaciteta namenjenih za studente, što ukazuje da su po mišljenjima studenata trenutni kapaciteti nedovoljni i opterećeni.

Potreba za uvećanjem kapaciteta Studentske poliklinike za potrebe studenata na Beogradskom univerzitetu

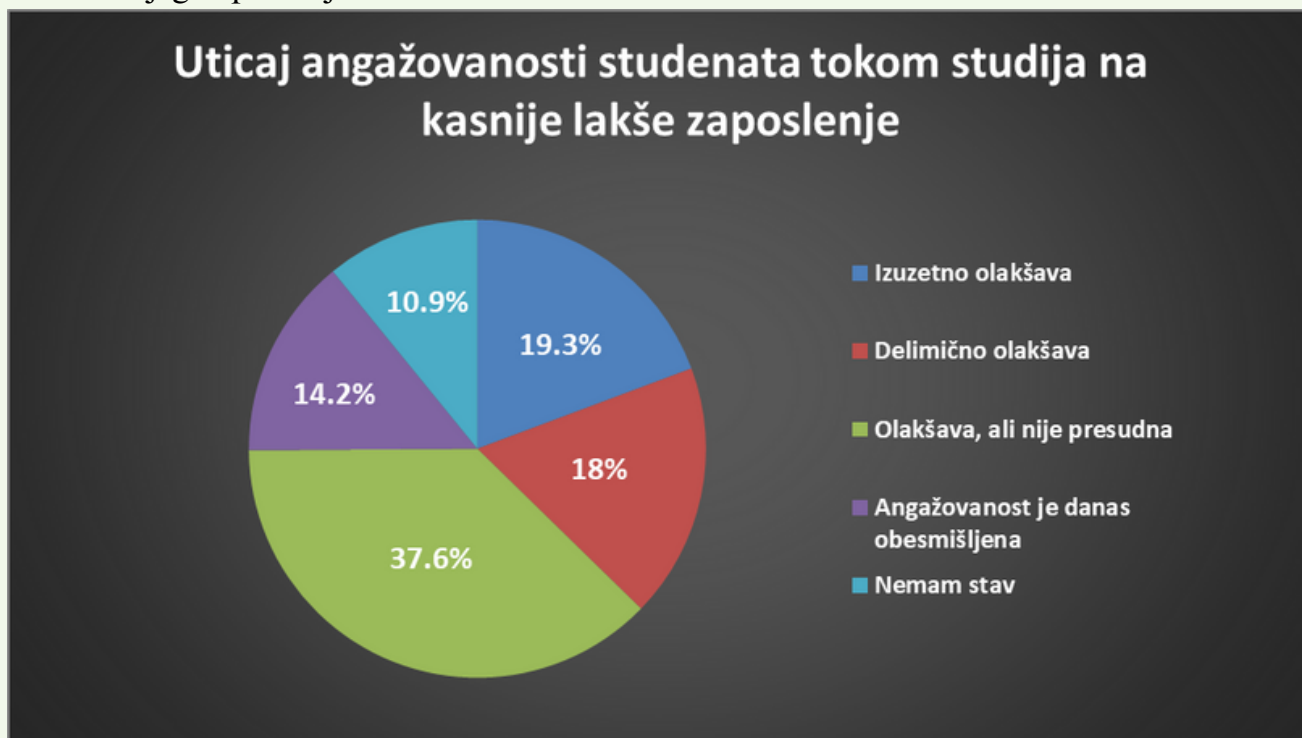

Prateći pitanja koja se odnose na zdravlje, studente smo u istraživanju pitali da li je bilo teško adaptirati se na stari sistem nastave po završetku pandemije COVID-19 i završetka pohađanja nastave online putem. Da im je na neki način bilo teško da se adaptiraju na nastavu posle pandemije COVID-19 zbirno je istaklo ovaj odgovor 47.6% ispitanih, od toga da je bilo jako teško stav je 24.4% ispitanih studenata, a još 23.2% njih smatra im je bilo teško, ali samo u početku. S druge strane, zbirno 44.8% ispitanih je reklo da im nije bilo teško da se priviknu na ponovni povratak na stari sistem nastave, a od tog procenta, 25.6% njih odgovorilo je da im uglavnom nije bilo teško, dok je 19.2% ispitanika istaklo da im uopšte nije bilo teško. Na kraju najmanji broj ispitanika izjasnio se da nema stav, tačnije 7.60% njih. Na osnovu dobijenih odgovora studenata možemo primetiti da su mišljenja poprilično različita kada se radi o uticajima pandemije COVID-19 na način adaptacije i praćenja nastave kod studenata na Beogradskom univerzitetu. Šta više ako bismo povezivali odgovore vidimo da su skoro izjednačeni grupacijski odgovori onih kojima je u nekoj meri pandemija otežala adaptaciju na studije, naspram onih kojima uglavnom ili uopšte nije bilo teško da se adaptiraju na povratak u studentske klupe.

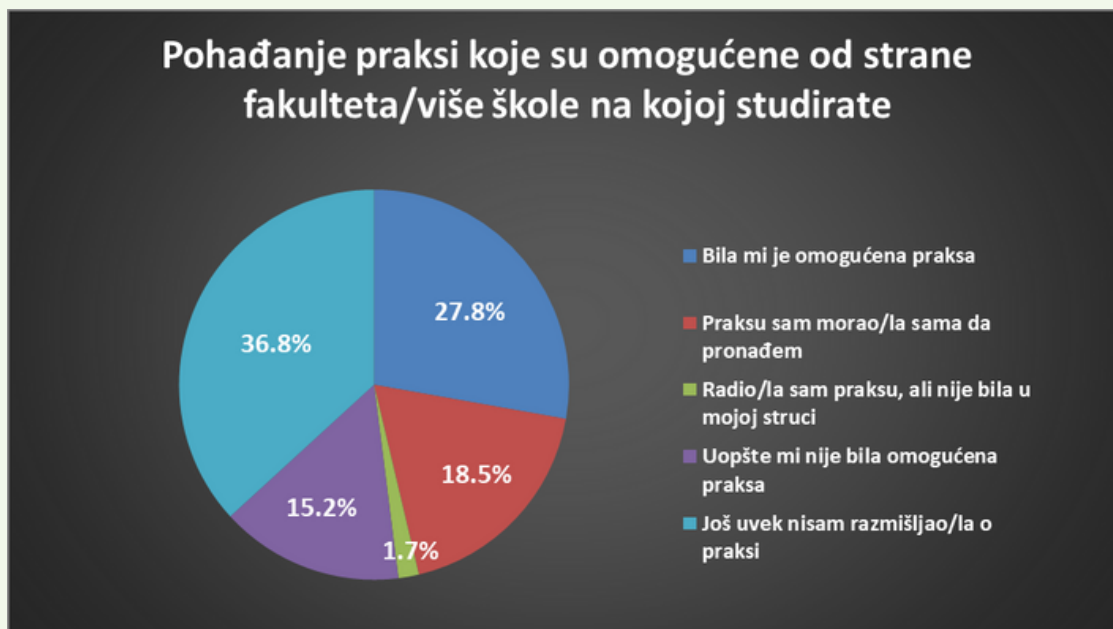
Težina adaptacije na povratak na stari sistem nastave posle kraja pandemije COVID-19

Sledeći set pitanja odnosio se na prakse i zaposlenje. Na pitanje koliko angažovanost studenata tokom studija olakšava kasnije brže zaposlenje, ispitanici su odgovorili u najvećoj meri stavom da angažovanost olakšava, ali da nije i presudna prilikom kasnijeg zaposlenja, što je stav 37.6% ispitanih. Skoro identičan procenat prethodnom predstavljaju zbirni odgovori ispitanika koji kažu da praksa studentima delimično olakšava zaposlenje, što je stav 19.3% ispitanika, na šta se nadovezuje još 18% odgovora onih koji smatraju da izuzetno olakšava kasnije zaposlenje. Na pravcu najbrojnijeg odgovora su i stavovi studenata koji smatraju je danas angažovanost obesmišljena, što je mišljenje 14.2% ispitanih. Na poslednjem mestu po brojnosti odgovora su oni koji nemaju stav o ovoj temi, a njih je 10.9%. Možemo zaključiti da su stavovi studenata na ovu temu u velikoj meri podeljeni sa jedne strane blizu 2/5 ispitanika smatra da je na neki način angažovanost važna bilo da je njihov odgovor da u potpunosti ili delimično olakšava kasnije zaposlenje. Nažalost, veliki broj je i onih koji smatraju da angažovanost nije presudna, ali i stav onih koji smatraju da je angažovanost danas u velikoj meri obesmišljena i da ista može pomoći prilikom kasnijeg zaposlenja.

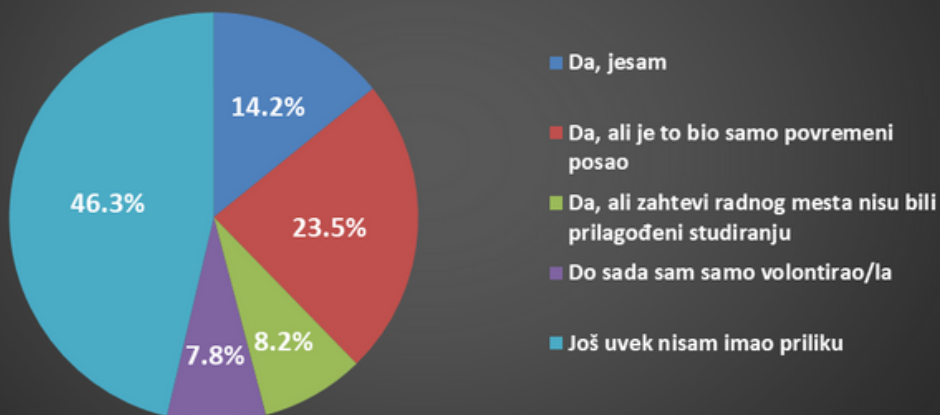

Nakon angažovanosti, zanimao nas je stav studenata na pitanje o tome koliko im je obrazovna institucija na kojoj studiraju omogućila pohađanje praksi. Najveći broj ispitanika, njih 36.8% izjasnilo se da još uvek nisu razmišljali o praksi, što se uglavnom vezuje za studente koji su tek na početku osnovnih studija. Da im je od strane obrazovne institucije na kojoj studiraju bila omogućena praksa bio je odgovor 27.8% ispitanika. Međutim njih 18.5% morali su sami da se potrudu da pronađu praksu koju bi pohađali tokom svojih studija. Na ovaj procenat se nadovezuje i odgovor od 15.2% ispitanika koji su istakli da im uopšte nije bila omogućena, te da verovatno do sada i dalje nisu ni pohađali praksu, jer nisu uspeali da pronađu sami. Najmanji broj ispitanika bio je u odgovoru da su pohađali praksu, ali da ona nije bila u njihovoj struci, što je odgovor bio svega 1.7% ispitanih. Na osnovu ovih podataka vidi se da najvećem broju studenata praksa trenutno nije na prvom mestu, što je verovatna posledica da su na početku studija, te još uvek nisu razmišljali o tom vidu angažmana. Veliki je i broj studenata koji su morali samostalno da pronađu praksu ili im praksa nije bila omogućena zbirno 1/3 njih, tačnije 33.7% ispitanika.

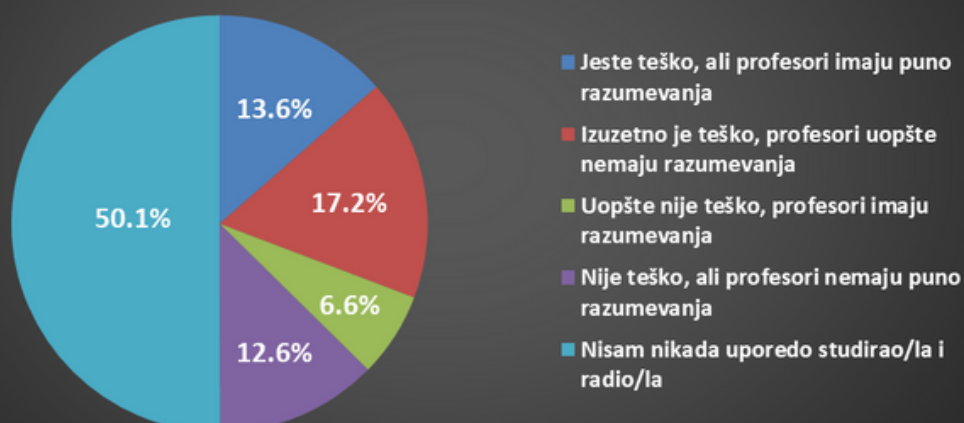
Sledeće pitanje se odnosilo na zaposlenja tokom trajanja studija i ostvarivanje određenog vida prihoda od tog angažmana. Najveći broj ispitanika, čak 46.3% na ovo pitanje je odgovorilo da još uvek nije imalo prilike za to. Nasuprot tome 14.2% ispitanika je radilo tokom studija, dok je njih 23.5% radilo samo privremeno. Još 8.2% ispitanika reklo je da iako je radilo, zahtevi radnog mesta nisu bili prilagodjeni studiranju, što je verovatno dovelo i do prekida radnog odnosa i problema sa usklađivanjem posla i studija. Da su do sada samo volontirali, bio je odgovor 7.8% ispitanika ovog istraživanja. Ovi podaci nam pokazuju visok procenat onih koji nisu radili, što je povezano sa dva parametra. Sa jedne strane, na prethodno pitanje veliki broj mladih je kao odgovor izabralo da se ne interesuju još uvek za prakse, što sa sobom povlači i da nisu imali prilike za zaposlenjem, a drugo je to, da su to i dalje osobe koje su na osnovnim studijama i početnom nivou, te nas podaci ne trebaju začuditi.

Prilike da se tokom studija zaposlite i od toga ostvarite određeni vid prihoda

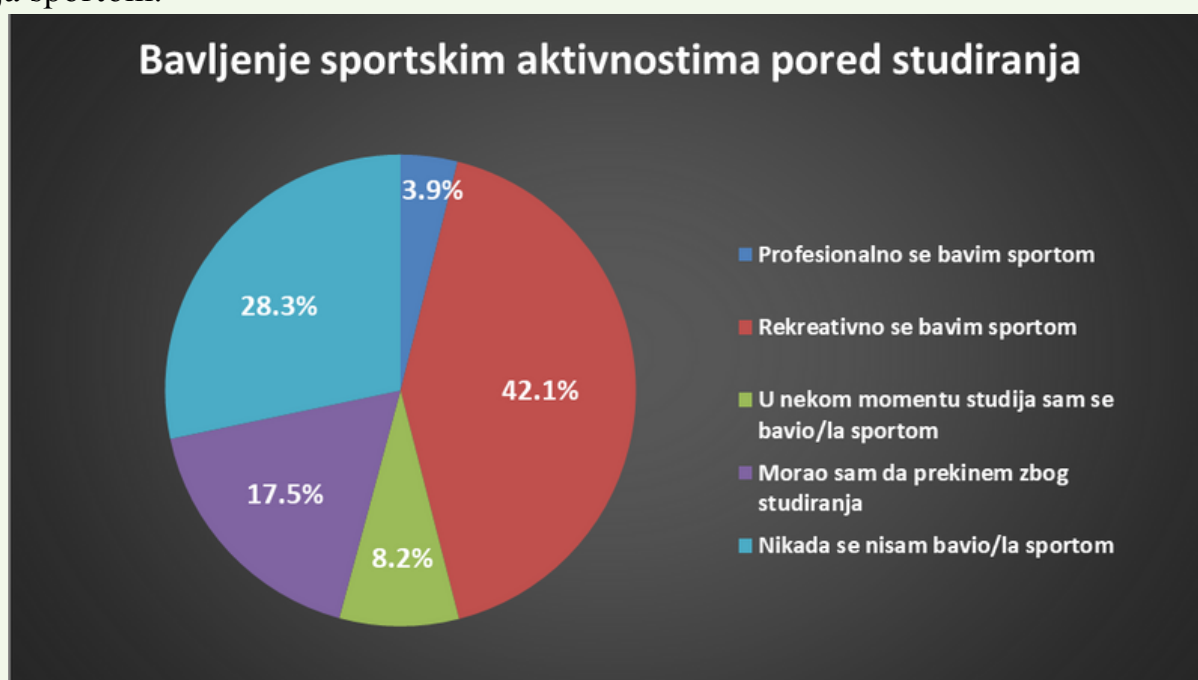

Da li je teško uskladiti posao i studiranje i da li ispitanici nailaze na razumevanje nastavnog osoblja bilo je pitanje kojim smo završili set pitanja oko praksi i poslova. Za 50.1% ispitanika odgovor po ovom pitanju bio je da nikada nisu uporedo studirali i radili. Zabrinjavajuće su cifre da 17.2% ispitanika koji kažu da je izuzetno teško i da profesori uopšte nemaju razumevanja, a na taj procenat se nadovezuje još 12.6% koji kažu da iako nije teško, profesori nemaju puno razumevanja. Nasuprot tome samo 6.6% ispitanika reklo je da nije teško i da profesori imaju razumevanja, a 13.6% ispitanika kaže da je teško ali profesori imaju puno razumevanja. Možemo da zaključimo da veći broj studenata nailazi na prepreke tokom studija u vidu nerazumevanja nastavnog osoblja za njihove angažmane u vidu poslova. Posebno problematično je to što prema podacima svaki treći student koji je zaposlen ili je nekada radio, a studira na Beogradskom univerzitetu, ima problem ove prirode.

Da li je teško uskladiti posao i studiranje i da li nailazite na nerazumevanje nastavnog osoblja

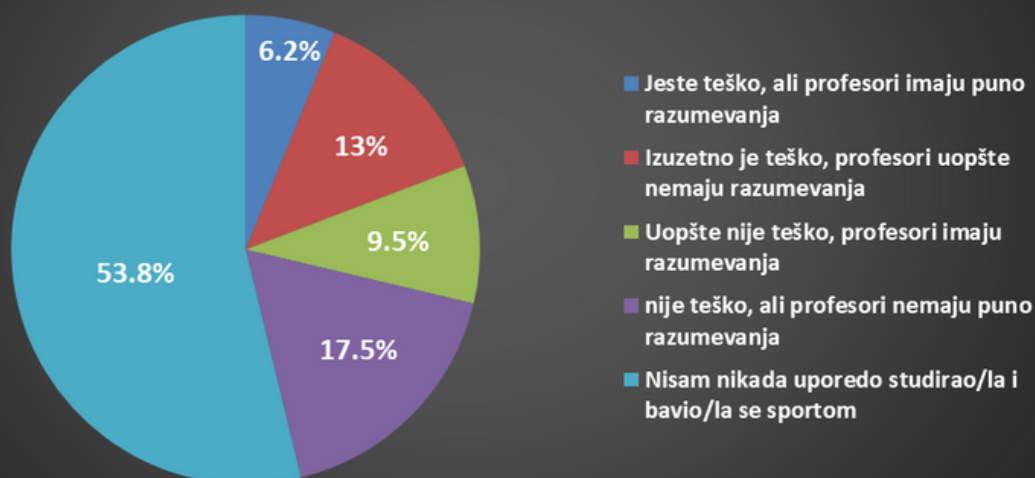

Posle seta pitanja oko praksi i poslova usledila su pitanja u vezi sa bavljenjem sportom. Oko 28.3% ispitanika sa Beogradskog univerziteta koji su učestvovali u istraživanju istakli su da se nikada nisu bavili sportom. Da se sportskim aktivnostima bave rekreativno, bio je odgovor najvećeg broja ispitanika, čak 42.1% njih je odabralo ovaj odgovor. Profesionalno se sportom bavi svega 3.9% ispitanika, što je veoma mali procenat. Naspram njih, 17.5% ispitanika je moralo da prekine bavljenje sportom zbog obaveza i nemogućnosti da usklade iste sa studiranjem. Takođe, da su se u nekom momentu svojih studija bavili sportom bio je odgovor 8.2% ispitanika. Procenti pokazuju da je mnogo studenata koji se nikada nisu bavili sportom ili nekim vidom sportskih aktivnosti što je veoma loš podatak. Takođe, veliki broj njih se suočilo sa izazovima usklađivanja bavljenja sportom i studiranja, što je kod značajnog broja njih dovelo do odustajanja od daljeg bavljenja sportom.

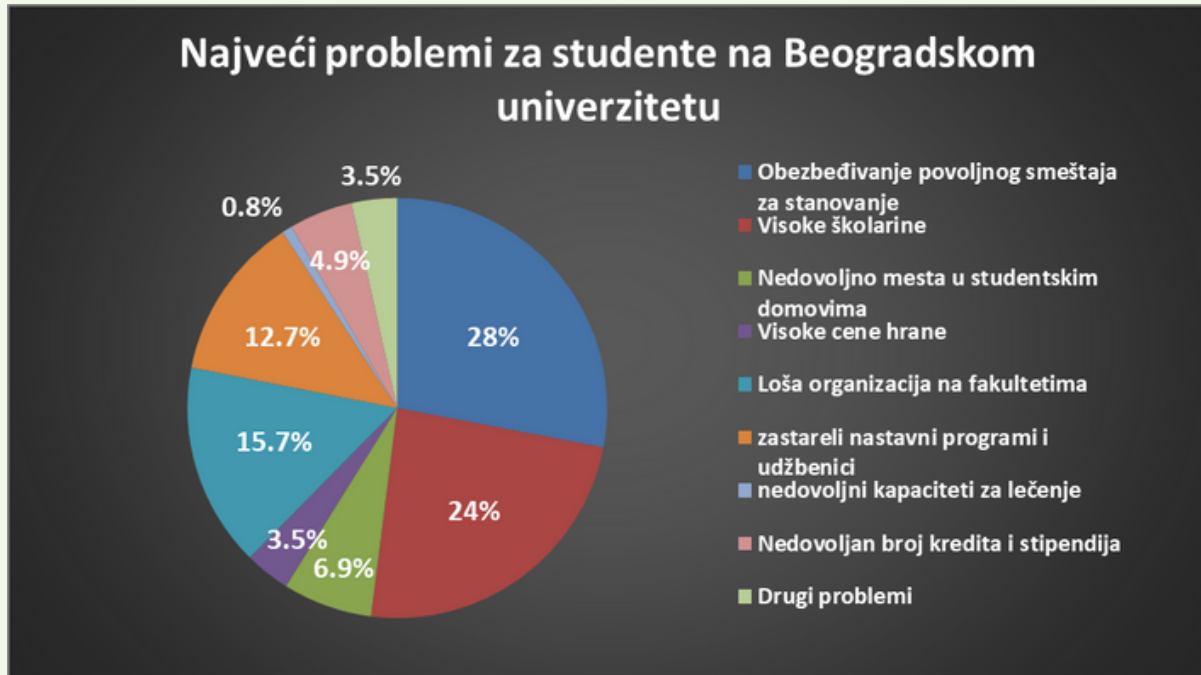

Kada je reč o usklađivanju sporta i fakulteta, najveći broj ispitanika, njih 53.8%, je odgovorilo da nikad nisu uporedo studirali i bavili se sportom. Znatno manji broj ispitanika u odnosu na prethodni procenat, tačnije njih 17.5%, odgovorili su da nije teško uskladiti sportske obaveze sa studentskim, ali da za to nastavno osoblje nema puno razumevanja. Zatim, suprotno od prethodnog broja, 9.5% je odgovorilo da usklađivanje obaveza uopšte nije teško i da profesori imaju razumevanja. Za ponuđen odgovor - izuzetno je teško, i profesori uopšte nemaju razumevanja izjasnilo se 13% ispitanika, dok je najmanji procenat ispitanika, njih 6.2%, istaklo da jeste teško, ali da profesori imaju puno razumevanja. Rezultati pokazuju da većina ispitanika ne kombinuje istovremeno bavljenje sportom i studiranje, te da zbog toga ne moraju da usklađuju obaveze, što je za njih nesumnjivo lakše nego za studente koji se bave nekim sportom. S druge strane, podaci ukazuju i na to da skoro svaki treći ispitanik kaže da bez obzira da li je teško ili ne uskladiti obaveze tokom studija i bavljenje sportom, da nastavno osoblje na Beogradskom univerzitetu nema u dovoljnoj meri razumevanje za njihove dodatne sportske angažmane.

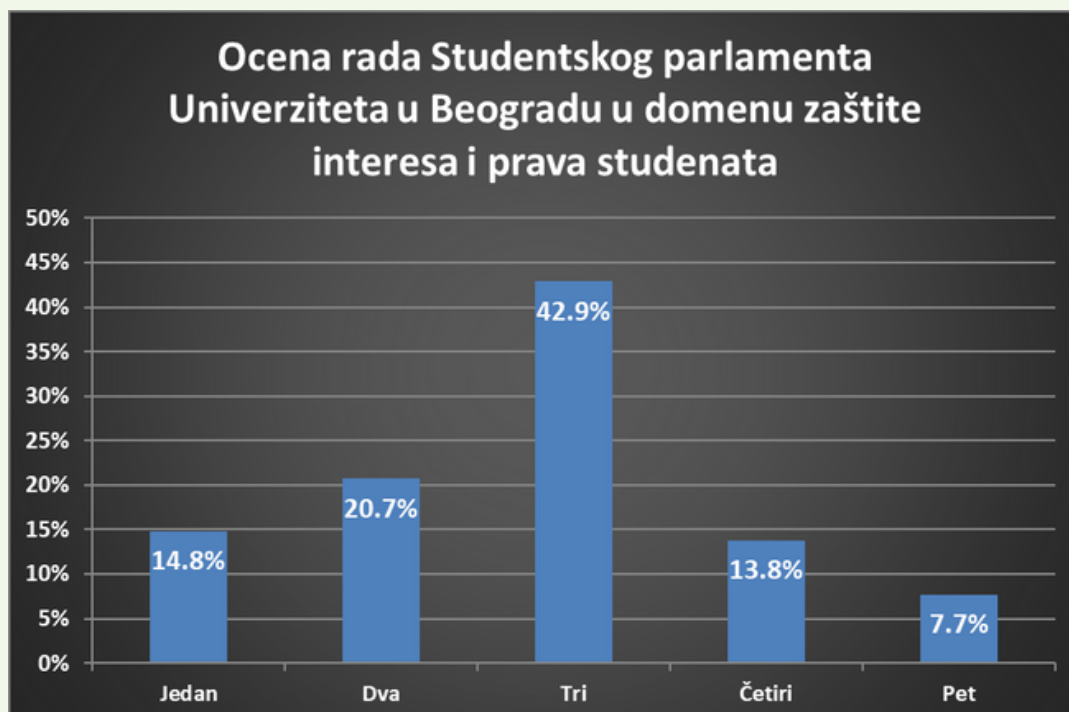
Da li je teško uskladiti sportske obaveze i studiranje i da li nailazite na nerazumevanje nastavnog osoblja

Kao pitanje koje je trebalo da sumira sve prethodne izazove i probleme tokom studija sa kojima se suočavaju studenti Beogradskog univerziteta, učesnicima istraživanja postavljeno je pitanje gde bi istakli koji je to najveći problem za studente prema njihovom mišljenju. Podaci iz istraživanja su pokazali da najveći broj ispitanika, njih 28% smatra da je problem sa obezbeđivanjem povoljnog smeštaja za stanovanje studenata u Beogradu najveći problem sa kojim se oni suočavaju. Odmah zatim, 24% njih smatra da su školarine previše visoke za životni standard u Srbiji. S druge strane, 15.7% ispitanika smatra da je organizacija na fakultetima veoma loša, a na ovaj podatak se može nadovezati i dodatnih 12.7% odgovora studenata koji su se opredelili za odgovor da su nastavni programi i udžbenici zastareli. Svega 6.9% ljudi se izjasnilo da je kao najveći problem to što nema dovoljno mesta u studentskim domovima, a što se svakako može povezati i sa pitanjem stanovanja koje je naizraženiji problem po broju odgovora studenata. Da ima premalo kredita i stipendija, izjasnilo se 4.9% ispitanika. Nijedan od ponuđenih odgovora nije dovoljno veliki problem, pa su odgovorili da su u pitanju drugi problemi bio je stav 3,5% ispitanika, a isti procenat je i onih ispitanika koji smatraju da su najveći problem za studente visoke cene hrane. Za probleme sa nedovoljnim kapacitetima za lečenje kao odgovor se opredelilo svega 0.8% ispitanika. Na osnovu odgovora koje smo dobili po ovom pitanju od ispitanika, možemo videti da su mišljenja veoma različita što ne treba da nas začudi, jer se studenti susreću sa različitim vrstama problema. Takođe, kao zaključak se izdvaja da su dva najveća problema povezana sa smeštajem, odnosno povoljnim cenama za stanovanje i nedovoljno smeštajnih kapaciteta u studentskim domovima, dok se sa druge strane izdvajaju problemi visokih školarina za studente na Beogradskom uiverzitetu.

Na pitanje da studenti ocene rad Studentskog parlamenta Univerziteta u Beogradu po pitanju zaštite interesa i prava studenata pomoću skale čije su vrednosti 1, što znači da uopšte nisu zadovoljni, do 5, da su izuzetno zadovoljni, dobili smo sledeće rezultate. Najveći broj njih, 42.9% odlučio se za srednju ocenu, 3. Zbirno njih 35.5% ispitanih dalo je ovom parlamentu najniže ocene na skali, odnosno ocene 1 i 2. S druge strane, najviše ocene odnosno ocenu 4 kao svoj odgovor u oceni rada ovog tela izabralo je 13.8% ispitanika, dok je ocenu 5 dao najmanji broj ispitanika, odnosno njih svega 7.7%. Prema ovim rezultatima, prosečna ocena u odgovorima studenata na rad Studentskog parlamenta Univerziteta u Beogradu iznosi 2.79. Ovo nas dovodi do zaključka da su studenti u svojim ocenama između stava da uglavnom nisu zadovoljni ili su delimično zadovoljni radom Studentskog parlamenta Univerziteta u Beogradu u domenu zaštite interesa i prava studenata.

Poslednje pitanje koje je bilo postavljeno studentima je ujedno i jedino koje je bilo pitanje otvorenog tipa u ovom upitniku. Učesnici su imali zadatak da navedu kada bi bili u situaciji, koje bi pitanje tada postavili predstavniku Ministarstva ili Ministarstvu. Među brojnim odgovorima izdvajamo samo pojedine koji su posebno interesantni:

- Kada će nauka u Srbiji postati jednako bitna kao i ostale grane privrede?
- Zašto u najvećem studentskom domu, Studentskom gradu nema tople vode posle 22h?
- Zašto studenti moraju da plaćaju kartu za gradski prevoz ako su oni najvredniji deo stanovništva države i sami biraju da studiraju?
- Kako omladini rešiti stambeno pitanje za vreme studiranja zbog velikog skoka cena nekretnina?
- Da li postoji mogućnost da se unapredi život u domovima i organizuje više putovanja i druženja?
- Zbog čega nemamo priliku da češće razgovaramo sa njima?
- Na osnovu čega su povećali školarine na fakultetima?
- Da li će biti povećani kapaciteti u studentskim domovima, jer su oni najpovoljnije mesto za život?
- Zašto se ne obezbedi veća veza fakulteta društvenih nauka sa privredom?
- Zašto je menza tako skupa i zašto ima tako malo mesa?
- Zašto su u skupštinskom restoranu obroci jeftiniji od obroka u studentskoj menzi?
- Zašto ne postoje inspekcije koje će kontrolisati rad i kvalitet rada profesorskog kadra, naučni doprinos i slično?
- Zašto se ne uvede besplatna psihološka pomoć za studente?
- Da li biste mogli malo više pažnje da posvetite i nekim drugim fakultetima, a ne samo FON-u, budući da neki fakulteti nemaju ni svoju zgradu?
- Čemu komplikacije sa državnim maturom kad je sve funkcionisalo i bez nje?
- Zašto dozvoljavate da standard za završetak studija bude ovako nizak?
- Zašto ne postoji odvojeno ministarstvo omladine od ministarstva turizma kako bi se adekvatnije bavili problemima mladih?
- Da li postoji mogućnost razvoja agende kojom će se olakšati približavanje studenata tržištu rada?
- Da li bi oni danas studirali i živeli od stipendije u studentskom domu?
- Zašto fakultete upisuje ovoliki broj studenata kad posla nema?
- Da li je u planu pravljenje novog studentskog doma/bloka?
- Može li se uvesti sistem obavezne prakse na svim fakultetima, kako bi se studentima olakšalo pronalaženje posla nakon studija?

Zaključak

Najveći broj studenata na Beogradskom univerzitetu u su izdržavana lica od strane roditelja/staratelja, njih čak 78.4%. Ovo ne treba da nas začudi, jer veliki broj njih tokom studija ne radi, jer im je teško da usklade posao i obaveze na fakultetu. Uzgred, najveći procenat su studenti osnovnih studija koji su popunili anketni upitnik, a uglavnom su pretpostavke da se od master studija studenti više opredeljuju za traženjem plaćenih praksi i poslova.

Podaci pokazuju da je daleko više studenata koji izdvajaju manje od 30.000 dinara na mesečnom nivou tokom svojih studija, u odnosu na one koji izdvajaju više od ovog iznosa. Ovo nam ukazuje na nekoliko stvari. Prvo, to što je više studenata koji izdvajaju manje sredstava govori nam da zbog finansijske situacije oni nemaju mogućnost i da potroše više od tih iznosa. S druge strane, značajan procenat ispitanika je na pitanje smeštaja kao odgovor istaklo odgovore da žive u studentskom domu ili sa roditeljima/starateljima. To dovodi do zaključka da ovi ispitanici vrlo verovatno nemaju ili imaju vrlo male mesečne troškove koje izdvajaju za potrebe pokrivanja troškova stanovanja. Ovo je posebno važno istaći s obzirom na veoma visok nivo cena stanovanja koje su poslednjih meseci aktuelne u Beogradu i u Srbiji.

Možemo da vidimo da je daleko veći broj onih studenata koji kroz studiranje doživljava neki stepen finansijskog opterećenja. Ovo jasno ukazuje na činjenicu da je mnogim studentima potreban veći iznos finansijskih sredstava tokom studija, kako bi sa što manje opterećenja iste završavali.

Zbirno gledano preko 3/4 ispitanika smatra da u Srbiji trenutno nema dovoljno kredita i stipendija koje su namenjene studentima, ne uzimajući to što se njihovi stavovi razlikuju u pogledu trenutnog iznosa. Ako uporedimo ove podatke sa odgovorima na prethodno pitanje, na osnovu dodatnih analiza možemo zaključiti da oni kojima studije predstavljaju određeni vid finansijskog opterećenja su i stava da je u Srbiji nedovoljan broj kredita i stipendija.

Najveći procenat ispitanika, negde više od 1/3, kao odgovor su naveli da koriste usluge života u studentskim domovima, odmah zatim oko 29.3% reklo je da živi sa roditeljima ili starateljima, a na ovaj procenat se nadovezuje oko 3.2% ispitanika koji žive kod rodbine ili prijatelja. Preko 1/4 istaklo je da žive kao podstanari, od toga 14% njih živi sa cimerom/cimerkom, dok je 13.2% njih istaklo da žive sami kao podstanari.

Na osnovu ovih odgovora, tj. ocena od strane studenata koji su nekada živeli ili i trenutno žive u studentkim domovima, možemo zaključiti da su u najvećoj meri uglavnom ili delimično zadovoljni životom u studentskom domu te da njihovi odgovori na ovoj skali više naginju ka višim ocenama.

Prateći to da je najveći broj ispitanika dao ocene 3 i 4 i sama prosečna ocena shodno tome je na sredini te tako iznosi 3,24. Zaključujemo da je blizu 3/4 ispitanika, odnosno korisnika hrane i usluga u studentskim menzama u Beogradu, a koji su učestvovali u ovom istraživanju zadovoljno ili vrlo zadovoljno kvalitetom koji im menza svakodnevno nudi. Samim tim, možemo zaključiti i da su studenti u najvećoj meri pre zadovoljniji kvalitetom koji pružaju studentske menze. Zanimljivo je i poređenje ocene kvaliteta života u studentskim domovima naspram pruženih usluga u studentskim menzama, gde na osnovu prosečnih ocena možemo primetiti da je u blagoj prednosti zadovoljstvo kvalitetom života u studentskim domovima.

U još jednom pitanju u vezi studentskih menzi možemo da zaključimo da zbirno gledano 82.3% studenata koji su učestvovali u ovom istraživanju smatra da je neophodno u nekoj meri umanjiti cene usluga u studentskim menzama, jer bi to dovelo do finansijskog olakšanja studija samofinansirajućim studentima.

Uočavanjem rezultata vezanih za korišćenje usluga Studentske poliklinike, primećuje se na osnovu dobijenih podataka da veliki broj studenata nije koristio usluge Studentske poliklinike, međutim to delom može biti i iz razloga što nije bilo potrebe za posetom ove ustanove zarad lečenja ili dobijanja saveta. S druge strane, taj broj je još veći kada im se pridodaju i studenti koji su usluge ove ustanove koristili samo za potrebe redovnih sistematskih pregleda tokom studija.

O potencijalnom uvećanju zdravstvenih kapaciteta lečenja i savetovanja studenata sa Beogradskog univerziteta, podaci pokazuju da se više od polovine studenata, odnosno njih 63.9% zalaže za neki vid uvećanja trenutnih zdravstvenih kapaciteta namenjenih za studente, što ukazuje da su po mišljenjima studenata trenutni kapaciteti nedovoljni i opterećeni.

Na osnovu dobijenih odgovora studenata možemo primetiti da su mišljenja poprilično različita kada se radi o uticajima pandemije COVID-19 na način adaptacije i praćenja nastave kod studenata na Beogradskom univerzitetu. Šta više, ako bismo povezivali odgovore vidimo da su skoro izjednačeni grupacijski odgovori onih kojima je u nekoj meri pandemija otežala adaptaciju na studije, naspram onih kojima uglavnom ili uopšte nije bilo teško da se adaptiraju na povratak u studentske klupe.

Stavovi studenata su u velikoj meri podeljeni oko toga koliko angažovanost studenata tokom studija olakšava kasnije brže zaposlenje. Sa jedne strane, blizu 2/5 ispitanika smatra da je na neki način angažovanost važna bilo da je njihov odgovor da u potpunosti ili delimično olakšava kasnije zaposlenje. Nažalost, veliki broj je i onih koji smatraju da angažovanost nije presudna, ali i stav onih koji smatraju da je angažovanost danas u velikoj meri obesmišljenja i da išta može pomoći prilikom kasnijeg zaposlenja.

Najvećem broju studenata praksa trenutno nije na prvom mestu, što je verovatna posledica da su na početku studija, te još uvek nisu razmišljali o tom vidu angažmana. Veliki je i broj studenata koji su morali samostalno da pronađu praksu ili im praksa nije bila omogućena zbirno 1/3 njih, tačnije 33.7% ispitanika.

Podaci nam pokazuju visok procenat onih koji nisu radili, što je povezano sa dva parametra. Sa jedne strane, na prethodno pitanje veliki broj mladih je kao odgovor izabralo da se ne interesuju još uvek za prakse, što sa sobom povlači i da nisu imali prilike za zaposlenjem, a drugo je to, da su to i dalje osobe koje su na osnovnim studijama i početnom nivou, te nas podaci ne trebaju začuditi.

Najveći broj studenata nailazi na prepreke tokom studija u vidu nerazumevanja nastavnog osoblja za njihove angažmane u vidu poslova. Posebno problematično je to što prema podacima svaki treći student koji je zaposlen ili je nekada radio, a studira na Beogradskom univerzitetu ima problem ove prirode.

Procenti pokazuju da je mnogo studenata koji se nikada nisu bavili sportom ili nekim vidom sportskih aktivnosti što je veoma loš podatak. Takođe, veliki broj njih se suočio sa izazovima usklađivanja bavljenja sportom i studiranja, što je kod značajnog broja njih dovelo do odustajanja od daljeg bavljenja sportom.

Rezultati pokazuju da većina ispitanika ne kombinuje istovremeno bavljenje sportom i studiranje, te da zbog toga ne moraju da usklađuju obaveze, što je za njih nesumnjivo lakše nego za studente koji se bave nekim sportom. S druge strane, podaci ukazuju i na to da skoro svaki treći ispitanik kaže da bez obzira da li je teško ili ne uskladiti obaveze tokom studija i bavljenje sportom, da nastavno osoblje na Beogradskom univerzitetu nema u dovoljnoj meri razumevanje za njihove dodatne sportske angažmane.

Na osnovu odgovora koje smo dobili po pitanju toga šta je najveći problem za studente na Beogradskom univerzitetu, mišljenja se veoma razlikuju što ne treba da nas začudi, jer se studenti susreću sa različitim vrstama problema. Takođe, kao zaključak se izdvaja da su dva najveća problema povezana sa smeštajem, odnosno povoljnim cenama za stanovanje i nedovoljno smeštajnih kapaciteta u studentskim domovima, dok se sa druge strane izdvajaju problemi visokih školarina za studente na Beogradskom univerzitetu.

Prosečna ocena u odgovorima studenata na rad Studentskog parlamenta Univerziteta u Beogradu iznosi 2.79. Ovo nas dovodi do zaključka da su studenti u svojim ocenama između stava da uglavnom nisu zadovoljni ili su delimično zadovoljni radom Studentskog parlamenta Univerziteta u Beogradu u domenu zaštite interesa i prava studenata.